

# Beleids- en activiteitenplan Onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020

*‘Samenwerken aan goed onderwijs’*



## **Inhoudsopgave**

Voorwoord wethouder	3
1 Waaron dit beleidsplan?	4
2 Participatietraject ouders en jeugd van Ouder-Amstel	5
3 Samenwerking in het onderwijs	6
3.1 Rol lokale overheid	6
3.2 Rol onderwijs	6
3.3 Rol overige instellingen	6
3.4 Lokale Educatieve Agenda	7
4 Huidige situatie onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers	9
4.1 Basisonderwijs	9
4.2 Speciaal onderwijs	9
4.3 Voortgezet onderwijs	9
5 Beleid per thema	11
5.1 Fysieke leeromgeving van het kind	11
5.1.1 Onderwijshuisvesting	11
5.1.2 Natuurlijke speelplaatsen	12
5.2 Kindcentra	12
5.3 Onderwijskansenbeleid	13
5.3.1 Voor- en vroegschoolse educatie	14
5.3.2 Taalactivering	15
5.3.3 Internationale schakelklas (voor nieuwkomers)	15
5.3.4 Kinderopvang voor alle peuters	16
5.4 Onderwijs en Zorg	16
5.4.1 Passend Onderwijs	16
5.4.2 Gezonde School	18
5.4.3 Leerplicht	18
5.4.4 Voortijdig Schoolverlaten	19
5.4.5 Ouder-kindcoach	20
5.5 Onderwijs en Maatschappij	20
5.5.1 Talentontwikkeling	20
5.5.2 Ouderbetrokkenheid	21
5.5.3 Burgerschapsvorming	22
5.5.4 Sport en bewegen	23
5.5.5 Cultuur en Kunstzinnige vorming	25
5.5.6 Milieu en Verkeer	26
6 Financiën	27
7 Ambities	29
8 Bijlage: verslagen onderwijsbijeenkomsten	30

## **Voorwoord wethouder**

Hierbij bied ik u het beleids- en activiteitenplan Onderwijs (verder beleidsplan genoemd) in de gemeente Ouder-Amstel aan voor de periode 2016-2020. Dit plan is samen met de directies van de Ouder-Amstelse scholen, de schoolbesturen, de leiding van de kinderopvangcentra, jongeren, ouders en de commissie Burger en Bestuur tot stand gekomen. Het beleidsplan is een uitwerking van de in het coalitieakkoord 2014-2018 opgenomen uitgangspunten voor het onderwijs in Ouder-Amstel.

Wij willen dat onze jeugd kwalitatief goed onderwijs volgt, alle talent die zij bezit kan benutten en onderwijs kan volgen in haar dorp of in de nabijheid daarvan. Daarvoor moet de gemeente Ouder-Amstel met de scholen en schoolbesturen en instellingen de juiste kaders en randvoorwaarden bieden. Samen met betrokken partijen heeft de gemeente Ouder-Amstel een beleids- en activiteitenplan opgesteld dat aansluit op de vraag wat we voor het onderwijs willen bereiken en hoe we dat gaan uitvoeren.

De focus ligt op een aantrekkelijke woongemeente met daarbij een kwalitatief goed onderwijsaanbod in gezonde en goed bereikbare scholen. Een onderwijsaanbod dat inspeelt op wensen en ontwikkelingen in onze samenleving.

Als wethouder Onderwijs spreek ik mijn waardering uit voor de goede samenwerking in onze gemeente tussen scholen, schoolbesturen en instellingen en vind ik het belangrijk dat dit in de toekomst wordt voortgezet.

Wethouder Onderwijs

Marian van der Weele

## 1 Waarom dit beleidsplan?

De huidige Brede School Notitie gemeente Ouder-Amstel "Naar een permanente huisvesting" dateert uit 2007. In de Brede School Notitie is onder andere een toekomstvisie voor de huisvesting van de scholen opgenomen en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van de brede school gedachte. De uitgangspunten van deze notitie zijn inmiddels gedateerd, omdat in de afgelopen tien jaar binnen het onderwijs veel nieuwe ontwikkelingen zijn ontstaan, zoals de verschuiving van taken op gebied van huisvesting naar scholen, de invoering van het Passend Onderwijs en de nieuwe verantwoordelijkheden van de gemeente voor jeugdzorg. Dit beleidsplan speelt in op deze nieuwe ontwikkelingen.

Het huidige beleid is ook opgenomen in de volgende documenten:

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2014
- Notitie voor- en vroegschoolse educatie 2011-2014<sup>1</sup>
- Beleidsnota Jong 2014-2015
- Beleidsnota Jeugdzorg 2015-2016<sup>2</sup>
- Sportnota 2009-2013

Goed onderwijs is de basis van een samenleving waarin mensen zowel individueel als collectief optimaal functioneren. Daarom is het goed om te investeren in onderwijs. Het talent van onze jeugd is het kapitaal van onze samenleving. Daar willen en moeten wij als gemeente in investeren. Want de jeugd is onze toekomst. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor goed onderwijs op hun scholen. Als gemeente vinden wij het belangrijk om een goede samenwerking met partners in en rond het onderwijs te hebben, met als doel gezamenlijk de kwaliteit van het onderwijs verhogen en daarmee de talenten en ontwikkelingskansen van kinderen vergroten.

De gemeente streeft naar een actieve leeromgeving waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. In deze omgeving zijn de scholen en de kinderopvang van goede kwaliteit, komen kinderen in aanraking met de natuur door natuurspeelplaatsen, worden kinderen met een taalachterstand extra ondersteund om de achterstand in te halen en verloopt de overgang van kinderopvang naar het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs soepel. Zij ontvangen onderwijs in een stimulerende leeromgeving, waarin kinderen de kennis, gereedschappen en vaardigheden meekrijgen die nodig zijn in de moderne samenleving.

### *Leeswijzer*

Hoofdstukken 2 tot en met 4 zijn oriënterend van aard. Allereerst wordt verslag gedaan van het participatietraject voor ouders en jeugd (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt ingegaan op de samenwerking binnen het onderwijsbeleid (hoofdstuk 3), waarna op hoofdlijnen de huidige situatie van onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers in beeld wordt gebracht (hoofdstuk 4). Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de ambities met betrekking tot het lokale onderwijsbeleid geformuleerd aan de hand van de maatschappelijke ontwikkelingen en trends, maar ook door de onderwerpen aangedragen vanuit het Onderwijsoverleg. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiën en hoofdstuk 7 een overzicht van de ambities per onderwijsthema.

---

<sup>1</sup> In het najaar van 2016 wordt een nieuwe notitie voor- en vroegschoolse educatie vastgesteld.

<sup>2</sup> Naar verwachting wordt in december 2016 zowel het nieuwe Jeugdbeleid als het nieuwe Sportbeleid vastgesteld.

## 2 Participatietraject ouders en jeugd van Ouder-Amstel

Dit beleidsplan is met inspraak van de directies van de scholen, de schoolbesturen, de leiding van de kinderopvangcentra, jongeren, ouders en de commissie Burger en Bestuur tot stand gekomen.

### *Ouderparticipatie*

Op 23 mei en 1 juni 2016 hebben bijeenkomsten voor ouders plaatsgevonden: een in Duivendrecht en een in Ouderkerk aan de Amstel. Alle ouders zijn via de nieuwsbrieven van de scholen en de media uitgenodigd om mee te denken over het onderwijs. Aan de ouders zijn de volgende vier vragen voorgelegd:

1. Welke rol heeft de gemeente in het stimuleren van burgerschapsvorming?
2. Over welke thema's in het opvoeden van kinderen verwacht u van de gemeente meer informatie?
3. Wat kan de gemeente doen om betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen?
4. Welke vorm van ondersteuning bij "opvoeden en opgroeien" wilt u als ouders van de gemeente?

De antwoorden op deze vragen zijn meegenomen in het schrijven van dit beleidsplan. De verslagen van beide bijeenkomsten zijn als bijlage aan dit beleidsplan toegevoegd.

### *Jeugdparticipatie*

De Jeugdmonitor is voor de tweede maal afgenomen in maart 2016. De vragenlijst is door 499 jongeren van 10 tot en met 23 jaar ingevuld, wat neerkomt op een respons van 24%. Ongeveer een kwart (24%) van die jongeren wil graag aan de gemeente laten weten wat jongeren écht belangrijk vinden en ongeveer 10% geeft aan graag een activiteit (of iets anders) te willen organiseren. Met de jongeren uit deze doelgroep is daar gevolg aan gegeven door middel van het organiseren van drie sessies, die een indruk hebben gegeven van wat jongeren bezighoudt. Jongeren hebben in de sessies onder andere aangegeven inspraak inderdaad belangrijk te vinden. In het kader van burgerschapsvorming ziet de gemeente hiervoor kansen (§ 5.5.3).



### **3 Samenwerking in het onderwijs**

Samenwerking tussen alle betrokkenen bij het onderwijs is belangrijk. De gemeente wil graag samen met scholen en andere instellingen werken aan een onderwijsklimaat waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Lokaal zijn er verschillende partijen die ieder hun eigen rol vervullen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de diverse partijen en de gemeente Ouder-Amstel samenwerken.

#### **3.1 Rol lokale overheid**

De rol van de gemeente was in het verleden voornamelijk gericht op onderwijshuisvesting. Door de decentralisaties in het sociale domein en wetswijzigingen op het gebied van onderwijshuisvesting zijn de rollen van het onderwijs en de overheid veranderd.

De gemeente heeft wettelijke taken op de volgende onderwijsterreinen:

- Onderwijsachterstandenbeleid;
- Onderwijshuisvesting;
- Leerlingenvervoer;
- (Verkeers)veiligheid rond scholen<sup>3</sup>;
- Leerplicht;
- Voortijdig schoolverlaten;
- Toezichthoudende rol op het openbaar onderwijs.

Naast deze wettelijke taken heeft de gemeente ook eigen doelstellingen vanuit de college-agenda die zij graag wil realiseren. Viermaal per jaar vindt overleg plaats met de directeuren van de basisscholen (het Directeurenoverleg) en tweemaal per jaar bestuurlijk overleg met de schoolbesturen en de leiding van de kinderopvangcentra (het Onderwijsoverleg).

#### **3.2 Rol onderwijs**

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en het daarbinnen aangeboden curriculum (leerplan). Onderwijsinstellingen worden hoofdzakelijk gefinancierd door het rijk. Scholen leggen verantwoording af aan de toezichthouder, de Inspectie van het Onderwijs. Naast het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs hebben scholen ook een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid. Scholen spelen een belangrijke rol in de buurt en de wijk waarin ze staan.

#### **3.3 Rol overige instellingen**

In de visie van de gemeente Ouder-Amstel is het onderwijsbeleid onderdeel van een groter geheel, gericht op maatschappelijke participatie waarin de scholen een centrale rol vervullen. Overige instellingen leveren vanuit hun eigen expertise aanvullende voorzieningen als voorschoolse educatie, kinderopvang en naschoolse activiteiten.

Het netwerk van scholen bestaat onder andere uit:

- Ouder-kindcoach;
- Combinatiefunctionaris;
- Kernteam;
- Zorgadviespunt;
- Amstelronde (Passend Onderwijs basisscholen);
- Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (Passend Onderwijs middelbare scholen);
- Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten AM-regio.

---

<sup>3</sup> Verkeersveiligheid rond scholen en veilige schoolroutes zijn opgenomen in het Fietsstimuleringsplan 2016, dat naar verwachting in oktober 2016 wordt vastgesteld.



### 3.4 Lokale Educatieve Agenda

De Lokale Educatieve Agenda is een instrument voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om in gelijkwaardige verhoudingen tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid. Wettelijk is voorgeschreven dat de gemeente Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) moet voeren met de schoolbesturen over de onderwijshuisvesting en dat de gemeente jaarlijks afspraken moet maken met het onderwijs over resultaatafspraken over de voor- en vroegschoolse educatie. Beide onderwerpen maken onderdeel uit van het LEA. Onderstaand overzicht geeft de (overlappende) verantwoordelijkheden van de gemeente en het onderwijs weer.

	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
<b>Eindverantwoordelijk</b>	<b>Scholen</b>	<b>In overleg tussen partners</b>	<b>Gemeenten</b>
Uitvoering	Scholen	Gemeenten en scholen	Gemeenten
Beleidsthema's	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Onderwijsprestaties</li> <li>2. Taalbeleid</li> <li>3. Ouderbetrokkenheid</li> <li>4. Informatievoorziening aan ouders en leerlingen</li> <li>5. Doorstroom PO –VO</li> <li>6. Toegankelijkheid</li> <li>7. Spreiding zorgleerlingen</li> <li>8. Passend Onderwijs</li> <li>9. Veiligheid in de school</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Onderwijskansenbeleid</li> <li>2. Voor- en vroegschoolse educatie</li> <li>3. Ouder-kindcoach</li> <li>4. Zorgnetwerk voor de jeugd</li> <li>5. Voortijdig schoolverlaten</li> <li>6. Kindcentrum</li> <li>7. Talentontwikkeling</li> <li>8. Burgerschapsvorming</li> <li>9. Ouderbetrokkenheid</li> <li>10. Gezonde School</li> <li>11. Combinatiefunctionaris</li> <li>12. Natuurlijke speelplaats</li> <li>13. Sport en bewegen</li> <li>14. Cultuur, milieu- en verkeerseducatie</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Voortijdig schoolverlaten</li> <li>2. Leerplicht/schoolverzuim</li> <li>3. Schakelklassen</li> <li>4. Leerlingenvervoer</li> <li>5. Huisvesting</li> <li>6. (Verkeers)-veiligheid rond de school</li> <li>7. Preventief jeugdbeleid</li> </ol>

De tweede categorie in het overzicht is de Lokale Educatieve Agenda. Dit zijn de thema's waarover gemeenten, scholen en kinderopvang spreken. Deze kunnen worden aangevuld met thema's uit categorie 1 en 3 die door de gemeente of lokale partners worden aangedragen.

#### *Budget Lokale Educatieve Agenda*

De voormalige brede schoolsubsidie van jaarlijks € 10.000 wordt ingezet om de ambities uit dit onderwijsbeleid te verwezenlijken. Daarnaast wordt in de huidige collegeperiode € 40.000 uit de reserve collegeprogramma ingezet. Binnen de huidige collegeperiode is € 60.000 (reserve collegeprogramma, plus jaarlijks € 10.000) beschikbaar voor de ambities op het gebied van de ontwikkeling van kindcentra, burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en talentontwikkeling. € 40.000 van dat bedrag wordt gereserveerd voor de overige vier scholen, die in de toekomst mogelijk een kindcentrum willen ontwikkelen. (De Jan Hekmanschool en SKOO hebben in 2015 een bijdrage van €10.000 ontvangen voor vorming van een kindcentrum). De bijdrage aan de vorming van een kindcentrum vindt op basis van cofinanciering plaats.

Op gebied van talentontwikkeling is de gemeente voornemens om de scholen een programma aan te bieden om leerlingen van de bovenbouw te leren programmeren. Kosten van dit initiatief worden geraamd op € 4.000. De overige € 16.000 wordt gereserveerd voor burgerschapsvorming, ouderbetrokkenheid en initiatieven op gebied van talentontwikkeling. Ook kan dit budget worden ingezet voor het thema Gezonde School indien dit niet uit andere budgetten te financieren is.

#### Ambitie:

*De samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en overige partners verder versterken om het onderwijsbeleid verder vorm te geven. Het Onderwijsoverleg is hiervoor het platform waarbij de Lokale Educatieve Agenda centraal staat.*

Acties 2016-2020:

- Het Onderwijsoverleg met alle schoolbesturen en de leiding van de kinderopvang, dat tweemaal per jaar plaatsvindt, continueren;
- Het met ingang van 2014 ingestelde directeuren overleg, dat viermaal per jaar plaatsvindt, continueren;
- Samen met de scholen en de kinderopvangcentra de inhoud van de Lokale Educatieve Agenda bepalen en daarbij de prioriteiten aangeven.



## 4 Huidige situatie onderwijs in Ouder-Amstel in feiten en cijfers

### 4.1 Basisonderwijs

Het reguliere basisonderwijs (bao) is bedoeld voor kinderen van 4 tot 12 jaar, oftewel groep 1 tot en met 8. Het basisonderwijs kan gevolgd worden vanaf 4 jaar, echter pas vanaf de vijfde verjaardag is het kind leerplichtig. De gemeente Ouder-Amstel telt vijf basisscholen en een school voor speciaal onderwijs.

Aantal leerlingen in het basisonderwijs gedurende de afgelopen vijf jaar:

<i>School</i>	<i>1 okt 2014</i>	<i>1 okt 2013</i>	<i>1 okt 2012</i>	<i>1 okt 2011</i>	<i>1 okt 2010</i>
Jan Hekmanschool	481	497	496	487	495
Het Kofschip	297	324	346	368	381
De Amstelschool	195	202	210	202	200
De Grote Beer	253	256	260	271	263
A. Bekemaschool	260	243	256	260	244
<b>TOTAAL</b>	<b>1486</b>	<b>1522</b>	<b>1568</b>	<b>1588</b>	<b>1583</b>
De Pionier	92	109	92	89	103

### 4.2 Speciaal onderwijs

Voor kinderen met een beperking wordt er speciaal onderwijs aangeboden. Het speciaal onderwijs in Nederland is verdeeld in 4 clusters:

Cluster 1: visuele beperking;

Cluster 2: auditief of communicatieve beperking;

Cluster 3: verstandelijke beperking;

Cluster 4: gedragsstoornis of psychiatrische problemen.

In de gemeente Ouder-Amstel is de school voor speciaal onderwijs de Pionier gevestigd, een school verbonden aan academisch centrum De Bascule. De Bascule verleent psychiatrische zorg aan kinderen, jongeren en gezinnen in Amsterdam en omstreken. De Bascule werkt nauw samen met de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. De Pionier wordt bezocht door leerlingen uit de regio en daar buiten. De kinderen zijn in leeftijd van 4 tot en met 13 jaar (basisschool leeftijd).

### 4.3 Voortgezet onderwijs

De gemeente Ouder-Amstel heeft geen scholen voor voortgezet onderwijs binnen haar gemeentegrenzen. De leerlingen zijn aangewezen op het voortgezet onderwijs in de regio en dan met name in Amstelveen en Amsterdam. Naar schatting maakt ongeveer 65% van de leerlingen gebruik van het voortgezet onderwijs in Amstelveen en plusminus 35% van voorzieningen in Amsterdam. Het resterende percentage maakt gebruik van voorzieningen voortgezet onderwijs elders. Onderstaande tabel laat de verdeling van het aantal leerlingen over de scholen voor voortgezet onderwijs in de regio zien. Het overzicht is gelimiteerd tot de scholen in Amsterdam en Amstelveen waar de meeste leerlingen uit Ouder-Amstel naartoe gaan.

<i>School</i>	<i>11-12</i>	<i>12-13</i>	<i>13-14</i>	<i>14-15</i>
Keizer Karel College (Amstelveen)	185	188	159	165
Hermann Wesselink College (Amstelveen)	146	139	113	147
Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB)	115	110	82	79
Amstelveen College	83	115	97	126
Vossius Gymnasium	34	37	34	35
Sint Nicolaas Lyceum	22	27	27	29
Pieter Nieuwland College	22	25	26	29
s.g. Panta Rhei (Amstelveen)	13	21	23	37
Spinoza Lyceum	18	24	15	17
Fons Vitae Lyceum	17	18	16	13
Chr. scholengemeenschap Buitenveldert	19	20	16	18

Met de schoolbesturen voortgezet onderwijs en de gemeenten Amstelveen, Aalsmeer, Ronde Venen en Uithoorn vindt jaarlijks overleg plaats over de Regionale Educatieve Agenda (REA). Onderwerpen van gesprek zijn onder andere het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) en de evaluatie over de toepassing van de kernprocedure (overgang van de leerlingen basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs).

## 5 Beleid per thema

### 5.1 Fysieke leeromgeving van het kind



#### 5.1.1 Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van het (speciaal) basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het centrale instrument voor het onderwijshuisvestingsbeleid is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Sinds 1 januari 2015 is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Vanaf genoemde datum is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en de uitbreiding van schoolgebouwen.

Voor het plannen van de accommodatiebehoefte worden prognoses opgesteld van het aantal te verwachten leerlingen. Deze prognoses worden gemaakt voor een periode van tenminste vijftien jaar. In 2015 is een nieuwe leerlingenprognose opgesteld.

Voor zowel Ouderkerk aan de Amstel als Duivendrecht geldt dat niet alleen rekening is gehouden met de leerlingen uit Ouder-Amstel, maar ook met leerlingen uit direct aangrenzende gebieden. Dit wordt in de leerlingenprognose omschreven als het voedingsgebied van de scholen. Voor Ouderkerk aan de Amstel betreft dit Amstelveen (met name de Amstelzijde) en voor Duivendrecht betreft dit Diemen Zuid III en Amsterdam Zuidoost.

In de leerlingenprognose is ook de bouw van maximaal 4500 woningen in De Nieuwe Kern meegenomen, naar verwachting te starten in 2019/2020. In de prognose is tevens de basisgeneratie voor voortgezet onderwijs opgenomen (het verwachte aantal kinderen van 12-16 en van 12-18 jaar).

#### *De Nieuwe Kern*

In De Nieuwe Kern worden maximaal 4500 woningen gerealiseerd. Middels prognoses op basis van onder andere het aantal en de typen woningen, zal aannemelijk moeten worden gemaakt wat de verwachte leeftijdsopbouw in de wijk wordt. Hierna kan worden gezien welke scholen daarbij opportuun zijn en welke voorzieningen in de regio gebruikt zullen worden. De gemeente zal met de schoolbesturen in overleg treden over het realiseren van een vernieuwend onderwijsaanbod in de nieuw wijk.

### 5.1.2 Natuurlijke speelplaatsen

Een uitdagende fysieke omgeving kan bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Niet alleen de architectuur van het schoolgebouw speelt daarbij een rol, maar ook de wijze waarop de ruimte om de school is vormgegeven. Een omgeving waarin het kind wordt uitgedaagd om op een veilige manier zijn grenzen te verkennen en verleggen, draagt bij aan de algehele ontwikkeling van het kind.

Een natuurlijke speelplaats is een speeltuin aangelegd met natuurlijke materialen, zoals bomen, struiken, gras, hout, stenen, water en boomhutten. In de natuurlijke speeltuin gaat het beleven van avonturen hand in hand met het ontwikkelen van motorische vaardigheden, sociale vaardigheden, samenwerking en het vermogen om problemen op te lossen. Bovendien stimuleren deze speelplaatsen de fantasie en creativiteit en helpen zij kinderen om verbinding te maken met de natuur en te leren over hun omgeving.

Hoewel de gemeente sinds 1 januari 2015 niet meer verantwoordelijk is voor het onderhoud van schoolpleinen, wil zij de ontwikkeling van natuurlijke speelplaatsen stimuleren. In overleg met de scholen zal worden onderzocht waar en hoe natuurlijke speelplaatsen kunnen worden gerealiseerd.

Ambitie:

- 1. Goede, veilige en gezonde schoolgebouwen (Frisse Scholen, binnenluchtkwaliteit Klasse A, overige categorieën Klasse B) binnen de gemeente voor leerlingen en leerkrachten, met aandacht voor de ontwikkeling van een kindcentrum.*
- 2. Mogelijkheden voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip, eventueel samen met de Amstelschool, onderzoeken en besluiten over het vervolg.*
- 3. Realiseren van een vernieuwend onderwijsaanbod in De Nieuwe Kern voor basisonderwijs en eventueel voor voortgezet onderwijs.*

Acties 2016-2020:

- Een haalbaarheidsonderzoek in 2016 laten verrichten voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip, eventueel samen met de Amstelschool;
- Laten uitvoeren van een onderzoek naar de behoefte aan onderwijsvoorzieningen voor voortgezet onderwijs in De Nieuwe Kern (DNK) in samenwerking met de buurgemeenten;
- In samenwerking met de schoolbesturen komen tot een vernieuwend aanbod van basisonderwijs;
- Samen met het basisonderwijs en de instellingen voor kinderopvang de mogelijkheden onderzoeken voor het realiseren van natuurlijke speelplaatsen.

### 5.2 Kindcentra

Een kindcentrum, ook wel integraal kindcentrum (IKC) genoemd, is een basisvoorziening voor 0-12 jarigen, waarin kinderopvang en onderwijs zijn geïntegreerd. Een kindcentrum werkt vanuit één pedagogisch-didactische visie, onder één leiding en onder één dak. Het kindcentrum is echter een middel en geen doel op zich. De uitwerking van het centrum is maatwerk, waarbij de behoeften van de kinderen, ouders en de buurt als uitgangspunt gelden. Huisvesting in één gebouw is wenselijk, maar geen voorwaarde. Van belang is, dat er een rijk dagprogramma is, dat een beroep doet op de talenten en potenties van kinderen en kindnabije zorg regelt.

De doelen die met kindcentra worden beoogd zijn een soepele overgang van kinderdagopvang naar basisschool, een doorgaande leerlijn, een geïntegreerd aanbod, vroegere signalering van sociaal-emotionele en psychische problemen bij kinderen en voorkóming van zware jeugdproblematiek.

Belemmeringen om te komen tot een kindcentrum zijn op dit moment:

- de scheiding tussen de private middelen (kinderopvang) en publieke middelen (onderwijs);
- verschillende cao's van onderwijzend personeel en pedagogisch medewerkers;
- verschillende pedagogisch-didactische visies.

Op langere termijn moeten hiervoor oplossingen komen, deels vanuit het rijk, maar grotendeels door creatieve oplossingen op lokaal niveau.



In 2015 is het totale bedrag van de Brede Schoolsubsidie beschikbaar gesteld aan openbare basisschool Jan Hekman en kinderopvangorganisatie Stichting voor Ouder en Kind in Ouder-Amstel (SKOO) in het kader van de voorbereiding om te komen tot een kindcentrum.

**Ambitie:**

*Vorming van kindcentra in de gemeente Ouder-Amstel; school en kinderopvang op één locatie, onder één leiding, met één pedagogisch beleid.*

**Acties 2016-2020:**

- Via het bestuurlijk Onderwijsoverleg de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot de vorming van kindcentra waarbij de gemeente stimulerend en eventueel faciliterend zal optreden;
- Zowel ambtelijk als bestuurlijk deelname in werkgroepen van het landelijk platform kopgroep wethouders "Kindcentra 2020" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, om instrumentarium te verzamelen en toe te passen op de lokale situatie;
- Volgen en leren van het proces tot vorming van een kindcentrum door openbare basisschool Jan Hekman en kinderopvangorganisatie Stichting voor Ouder en Kind in Ouder-Amstel (SKOO).



### **5.3 Onderwijskansenbeleid**

Onderwijskansenbeleid is bedoeld om gelijke kansen te creëren voor kinderen met een achterstand in de taal en/ of sociaal emotionele ontwikkeling. Het is voor henzelf en de samenleving van groot belang dat kinderen hun capaciteiten optimaal benutten. Daarom zet gemeente Ouder-Amstel in op het bieden van goede onderwijskansen in een zo vroeg mogelijk stadium. In samenwerking met de scholen en kinderopvangcentra worden initiatieven ontwikkeld ter bevordering van de ouderbetrokkenheid bij de onderwijskansen van doelgroepkinderen. Het onderwijskansenbeleid bestaat uit de thema's Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE), taalactivering in de schoolse periode en de internationale schakelklas (ISK).

Voor de uitvoering van het onderwijskansenbeleid ontvangt de gemeente tot en met 2017 een specifieke uitkering van het rijk van € 92.000 per jaar. Het streven van het Rijk is om vanaf 2018 over te gaan op een nieuwe verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel door te kijken naar het aantal peuters per gemeente dat binnen de doelgroep van deze decentralisatie-uitkering valt.

Naast de algemene uitkering stelt het Rijk in 2017 en 2018 jaarlijks € 4,7 miljoen beschikbaar om het taalniveau van pedagogisch medewerkers in kleine gemeenten te verhogen. Grotere gemeenten ontvangen hier al budget voor. Wat de gemeente Ouder-Amstel precies gaat ontvangen is nog onbekend.

Tot slot stelt het kabinet via een ingroeipad € 60 miljoen beschikbaar om het mogelijk te maken dat peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening.

### **5.3.1 Voor- en voegschoolse educatie**

De wet OKE stelt gemeenten verantwoordelijk voor voldoende en kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod op de voorschool en de schoolbesturen voor een juist aanbod in groep 1 en 2 van de basisschool. Uitgangspunt daarin is het zo vroeg en effectief mogelijk aanpakken van onderwijsachterstanden. Daarnaast is de gemeente samen met schoolbesturen, peuterspeelzalen en kinderopvang verantwoordelijk voor een goede afstemming tussen voor- en voegschoolse educatie: er moet een doorgaande leerlijn tot stand komen.

De uitgangspunten voor de voor- en voegschoolse educatie (vve) zijn vastgelegd in de Notitie voor- en voegschoolse educatie gemeente Ouder-Amstel 2011-2014<sup>4</sup>. Sinds 1 augustus 2014 heeft de gemeente ook de coördinerende rol bij de voor- en voegschoolse educatie.

#### *Ambities:*

- 1. Het realiseren van een dekkend aanbod van voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar;*
- 2. 100% van de door de GGD geïndiceerde doelgroepkinderen wordt geplaatst op een voorschoolse instelling;*
- 3. Alle doelgroep peuters die een voorschoolse voorziening hebben bezocht, stromen goed toegerust het basisonderwijs in voor wat betreft ontluikende taalontwikkeling, ontluikende rekenontwikkeling en gedrag;*
- 4. 95% van de doelgroep kleuters stroomt zonder verlengd kleuteren door naar groep 3;*
- 5. Op basis van een kwaliteitsdialoog tussen onderwijs en kinderopvang de beste manier vinden om kinderen te laten doorstromen naar groep 3 in het basisonderwijs (stimuleren van de doorgaande leerlijn);*
- 6. Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak bij de voor- en voegschoolse educatie vanaf 2016.*

#### Acties 2016-2020:

- Voortzetten Kwaliteitsdialoog vve<sup>5</sup> tussen kinderopvang en het onderwijs over de voor- en voegschoolse educatie (wat gaat goed, wat gaat niet goed en wat kan beter); stimuleren dat leerkrachten en leidsters in de kinderopvang met elkaar in gesprek gaan en blijven over de wederzijdse verwachtingen en verbeterpunten bij de voor- en voegschoolse educatie; afspraken maken tussen de scholen en de kinderopvang over een 'warme' overdracht en het gebruik van het observatie- en registratieformulier de Peuterestafette;
- Het jaarlijks organiseren van een miniconferentie over onder andere de mogelijkheden om te komen tot een verbetering van 'woordenschat' en andere (actuele) onderwerpen;
- De mogelijkheden onderzoeken om via de bibliotheek activiteiten aan te bieden voor jonge ouders gericht op taal en ontwikkeling van het jonge kind (voorleesontbijt, voorleesmiddagen);
- Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak door de gemeente bij de voor- en voegschoolse educatie;
- Stimuleren en bijdragen aan trainingen interactievaardigheden voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang;

<sup>4</sup> In het najaar van 2016 wordt een nieuwe notitie voor- en voegschoolse educatie vastgesteld.

<sup>5</sup> De Kwaliteitsdialoog vve is een overleg dat twee keer per jaar plaatsvindt tussen de leiding van de kinderopvangcentra en de intern begeleiders van de basisscholen.

- De eventuele bijscholing van pedagogisch medewerkers in de kinderopvang tot taalniveau 3F financieel ondersteunen;
- Jaarlijks overleg met de GGD over het indiceren en doorverwijzen van de doelgroepkinderen naar VVE instellingen;  
Samen met scholen en kinderopvangcentra initiatieven ontwikkelen voor het verhogen van de ouderbetrokkenheid bij de taalontwikkeling van doelgroepkinderen.

### 5.3.2 Taalactivering

Tijdens de schoolse periode (groep 1 t/m 8) wordt ingezet op taalactivering voor kinderen met een taalachterstand. Daarnaast wordt in samenwerking met de bibliotheek gewerkt aan leesbevordering. Het is van belang dat kinderen plezier hebben in lezen en voorgelezen worden. Plezier in lezen maakt dat kinderen taalvaardiger worden en makkelijker meekomen op school.

Vanuit het onderwijskansenbeleid worden de scholen ondersteund om taalonderwijs voor risicoleerlingen te organiseren. Zowel bij de Grote Beer als bij de A. Bekemaschool wordt reeds een aantal jaren het project taalactivering gefinancierd. Kinderen met een taalachterstand of dreigende achterstand krijgen gedurende een aantal momenten in de week extra ondersteuning door de eigen groepsleerkracht. Op het moment dat deze extra ondersteuning wordt verzorgd wordt de groep van de betreffende leerkracht overgenomen door een klassenassistent.

De Jan Hekmanschool en de Amstelschool worden in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid gefinancierd voor het verzorgen van extra taalondersteuning voor kinderen die rechtstreeks vanuit het buitenland, via vluchtelingenwerk, worden geplaatst en de Nederlandse taal niet beheersen. Deze extra ondersteuning wordt verzorgd door een van de leerkrachten gedurende 4 uur per week verdeeld over wisselende momenten. De kosten bedragen jaarlijks € 12.000.

#### Ambities:

- Samen met de schoolbesturen de taalachterstand aantoonbaar verminderen door het bevorderen en stimuleren van taalontwikkeling bij risicoleerlingen;*
- Verhogen van ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen.*

#### Acties 2016-2020:

- De gemeente zal deze periode met de schoolbesturen afstemmen welke mogelijkheden er binnen de gemeente zijn om a) taalachterstanden weg te werken, b) leerprestaties te verhogen en c) taalontwikkeling te stimuleren;
- Scholen ondersteunen en faciliteren bij het aanbieden van activiteiten ter bevordering van de taalvaardigheid;
- Samen met scholen afspraken maken over hoe de ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen verhoogd kan worden

### 5.3.3 Internationale schakelklas (voor nieuwkomers)

Voor de leerlingen van 12 tot 16 jaar die vanuit het buitenland komen (vluchtelingen en nieuwkomers) en nog maar kort in Nederland verblijven zijn in de gemeente Amstelveen bij scholengemeenschap Panta Rhei drie Internationale Schakelklassen (ISK) ondergebracht voor de Amstelland regio (gemeente Amstelveen, Aalsmeer, Uithoorn en Ouder-Amstel). Na een lesprogramma dat vooral gericht is op het verkrijgen van taalvaardigheid en het kennismaken met de Nederlandse cultuur, stromen zij door naar het voortgezet onderwijs. Een leerling neemt maximaal twee jaar deel aan de ISK of zolang tot het niveau is behaald. Omdat er een wachtlijst is die nog verder zal toenemen wordt in het schooljaar 2016-2017 een vierde klas gestart. Voor de leerlingen van 16 en 17 jaar is een ISK ondergebracht in het Montessoricollege Oost in Amsterdam. Omdat deze school geen nieuwe leerlingen meer kan plaatsen, wordt in het schooljaar 2016-2017 op een andere locatie een nieuwe klas gestart voor deze doelgroep. De kosten zijn jaarlijks € 8.000.



**Ambitie:**

*In het kader van integratie van leerplichtige kinderen, die de Nederlandse taal nog niet beheersen, wordt de Internationale Schakelklas bij de Panta Rhei de komende periode gecontinueerd.*

**Acties 2016-2020:**

- Via de jaarlijkse verantwoording zal de deelname in de ISK van leerlingen uit de gemeente Ouder-Amstel worden gemonitord. In het schooljaar 2014-2015 bezochten 3 leerlingen uit Ouder-Amstel de ISK.

### **5.3.4 Kinderopvang voor alle peuters**

Vanuit de gedachte dat ieder kind ontwikkelrecht heeft, stelt het kabinet via een ingroeipad € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor het uitbreiden van het voorschoolse aanbod aan peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, zodat zij van kinderopvang gebruik kunnen maken. Voor de gemeente Ouder-Amstel betekent dit volgens de huidige verdeelsleutel dat het bedrag jaarlijks oploopt van € 7.000 in 2016 tot € 36.000 in 2020. In het najaar van 2016 wordt een beleidsplan vastgesteld waarin staat hoe de middelen worden ingezet en hoe het aanbod voor de betreffende peuters wordt gecreëerd. Het beleidsplan beschrijft ook de wijze waarop de ouders worden gestimuleerd om hun peuter in te schrijven op een voorschoolse voorziening.

**Ambitie:**

*Voor alle peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, wordt het financieel haalbaar om van een voorschoolse voorziening gebruik te maken.*

**Acties 2016-2020:**

- Het vaststellen van een plan van aanpak in 2016 voor het realiseren van een voorschools aanbod voor alle peuters in Ouder-Amstel;
- Verantwoording aan de raad wordt afgelegd middels een jaarlijkse evaluatie.

## **5.4 Onderwijs en Zorg**

Zorgleerlingen zijn leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben om het onderwijs met succes te kunnen afronden. De scholen en kinderdagverblijven hebben een belangrijke signaleringsfunctie als het gaat om mogelijke problemen bij leerlingen en kinderen. De verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg is van belang voor een sluitend netwerk, waarin kinderen met problemen snel geholpen kunnen worden.

In de Jeugdwet is opgenomen dat de gemeente een wettelijke taak heeft inzake preventie en de zorg voor voldoende jeugdhulp. De gemeente organiseert toegang tot jeugdzorg, waarbij ondersteuning en hulp dichtbij is, op maat en integraal ingestoken. Daarnaast is aandacht voor het preventieve deel met als doel zo vroeg mogelijk signaleren van zorgvragen zodat een jeugdige zo vroeg mogelijk zorg krijgt om problemen op latere leeftijd te voorkomen.

### **5.4.1 Passend Onderwijs**

De inzet van de wet Passend Onderwijs is een passend aanbod en de best mogelijke opleidingskansen voor alle leerlingen te bieden. Thuisnabij onderwijs is hierbij het uitgangspunt. Waar mogelijk gaan leerlingen naar het regulier onderwijs. Speciaal onderwijs blijft een optie voor leerlingen die daar (nog) niet adequaat kunnen worden opgevangen. De scholen hebben een zorgplicht binnen passend onderwijs. De schoolbesturen stellen een onderwijsprofiel vast per school. Daarmee wordt het voor ouders duidelijk welke zorgondersteuning op school aan de leerlingen beschikbaar wordt gesteld.

Een van de onderwerpen in de wet Passend Onderwijs is een betere positie voor ouders. Deze wordt op twee manieren versterkt. Als groep krijgen ouders meer zeggenschap over de afspraken

binnen de regionale samenwerking. Op individueel niveau wordt de rechtspositie met betrekking tot het aanbod Passend Onderwijs aan hun kinderen versterkt middels bezwaar en beroepsprocedures. Ten aanzien van het school ondersteuningsprofiel krijgt de medezeggenschapsraad het adviesrecht bij de vaststelling daarvan. Over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband krijgen ouders (samen met leraren) medezeggenschap in een aparte ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband.

Zowel de scholen voor het basisonderwijs als voor het voortgezet onderwijs werken samen binnen een samenwerkingsverband. Voor het basisonderwijs is dat Amstelronde en voor het voortgezet onderwijs Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (SWVAM).

#### *Samenwerkingsverband Amstelronde*

Om als basisschool de zorgplicht volledig waar te kunnen maken, werken scholen samen binnen het samenwerkingsverband Amstelronde. Amstelronde maakt onderdeel uit van het Onderwijsoverleg, waar Passend Onderwijs structureel op de agenda staat. Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het opstellen van een overkoepelend ondersteuningsplan dat betrekking heeft op alle scholen binnen het samenwerkingsverband. In dit plan staat:

- De basisondersteuning die iedere school zelf aanbiedt. Dat is de zorg die de school zelf biedt aan alle leerlingen;
- De extra ondersteuning, bestaande uit lichte ondersteuning die een school biedt met inzet van zorgpartners zoals maatschappelijk werk, de jeugdgezondheidsdienst, de leerplichtambtenaar en de expertise van het speciaal onderwijs, ingezet via de leerkracht/ intern begeleider via de zorg- en adviesteams;
- De zware ondersteuning, waarin het speciaal onderwijs voorziet.

Om de inzet van de middelen Passend Onderwijs in het basisonderwijs goed te kunnen verantwoorden vraagt Amstelronde aan de schoolbesturen de volgende vragen te beantwoorden voor elke school:

1. Wat wordt beoogd, wat is het doel van de inzet van de ondersteuningsmiddelen?
2. Wat is met de inzet van de ondersteuningsmiddelen gerealiseerd, hoe zijn ze ingezet?
3. Wat is bereikt met de inzet van de ondersteuningsmiddelen, wat is het resultaat?

#### *Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden*

De scholen voor voortgezet onderwijs waar de meeste leerlingen uit Ouder-Amstel naartoe gaan, zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden (SWVAM). Het samenwerkingsverband maakt afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden en welke kinderen een plek krijgen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Dit wordt vastgelegd in het ondersteuningsplan, dat tevens beschrijft hoe de middelen voor extra ondersteuning worden ingezet. Jaarlijks vindt overleg met SWVAM plaats in de Regionale Educatieve Agenda (REA).

#### **Ambitie:**

*Samen met de schoolbesturen een sluitend systeem ontwerpen voor de noodzakelijke aansluiting tussen de zorg in om de school. De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor de jeugdzorg en het preventief jeugdbeleid; het onderwijs voor Passend Onderwijs.*

#### **Acties 2016-2020:**

- De gemeente Ouder-Amstel zal in overleg met de schoolbesturen het Passend Onderwijs en de consequenties daarvan voor Ouder-Amstel bespreken en monitoren via het Onderwijsoverleg en in regioverband binnen het ambtelijk afstemmingsoverleg met Amstelronde met een terugkoppeling naar de portefeuillehouder. In overleg met Amstelronde worden uitgaven van beschikbaar budget voor passend onderwijs door schoolbesturen besproken en wordt over effectiviteit overlegd in het Onderwijsoverleg;
- De resultaten van de monitor Passend Onderwijs worden naar de gemeenteraad teruggekoppeld.

### 5.4.2 Gezonde School

De gezondheid van leerlingen, leerkrachten, medewerkers en ouders op school is belangrijk. Gezondheidsbevordering en preventie op scholen zorgen voor gezonder gedrag, betere schoolprestaties en minder vroegtijdig schoolverlaten. Gezondheidsbevordering op de school zelf kan gaan over verschillende thema's zoals Roken en Alcohol, Voeding, Sport en Bewegen, Persoonlijke Verzorging, Sociaal-emotionele ontwikkeling, Seksuele gezondheid, Veiligheid en Milieu.

#### *Budget Gezonde School*

Momenteel wordt de subsidie Gezonde School bekostigd uit een Wmo-budget voor preventie van alcohol- en drugsverslaving. De subsidie die aan GGD wordt verstrekt is € 8.800.

#### **Ambitie:**

*De gemeente Ouder-Amstel stimuleert gezondheidsbevordering op scholen ten behoeve van gezonde leerlingen in een gezonde omgeving.*

#### Acties 2016-2020:

- De GGD zal in overleg met de scholen een aanbod ontwikkelen om te werken aan de gezondheid van de leerlingen op de school. In overleg met de school zullen thema's gekozen worden waarmee de scholen aan de slag gaan. De activiteiten zullen gedurende het schooljaar 2016-2017 worden geïmplementeerd.

### 5.4.3 Leerplicht

De leerplichtfunctie richt zich op leerlingen van 5 tot 23 jaar én hun sociale context en heeft tot doel het bevorderen van deelname aan het onderwijs van alle leerplichtige leerlingen en het voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan.

Om dit te realiseren is een goede samenwerking tussen de leerplichtambtenaar en de scholen van cruciaal belang. De leerplichtambtenaar is immers afhankelijk van tijdige verzuimmeldingen door school. Een snelle en adequate reactie op schoolniveau door de leerplichtambtenaar verkleint de kans op voortijdige schooluitval. De leerplichtambtenaar staat bij de uitoefening van haar activiteiten een (pro) actieve werkwijze voor en werkt, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, als partner met scholen, ouders en alle betrokken ketenpartners samen.

De leerplichtambtenaar heeft de volgende taken:

- Toezien op de naleving van de Leerplichtwet van 1969, waaronder het behalen van de startkwalificatie voor jongeren vanaf 16 jaar op het voortgezet onderwijs;
- Onderzoek instellen naar leerlingen die zonder toestemming wegblijven van school;
- Samen met de school en ouders zoeken naar oplossingen bij problemen met schoolbezoek;
- Maatschappelijke zorg verlenen om ongeoorloofd schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten te beperken;
- Doorverwijzen naar hulpverlening;
- Deelnemen aan diverse zorgadvies teams;
- Zorgen voor handhaving, zoals de juridische aanpak, proces-verbaal opmaken als daartoe aanleiding is;
- Afhandelen van aanvragen extra verlof als het verlof meer dan 10 schooldagen betreft.

#### **Ambitie:**

*Blijvend beperken van het schoolverzuim in het basis- en voortgezet onderwijs en handhaven bij ongeoorloofd schoolverzuim.*

#### Acties 2016-2020:

- Jaarlijks de gemeenteraad informeren middels het jaarverslag leerplicht.

#### 5.4.4 Voortijdig Schoolverlaten

Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (vsv) in het voortgezet onderwijs en het MBO heeft zowel landelijke als lokale prioriteit. Het ministerie van OCW heeft convenanten met betrekking tot voortijdig schoolverlaten met het voortgezet onderwijs en het MBO afgesloten. Alle leerlingen die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten worden aangemerkt als vsv'er. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo niveau 2 of hoger. Jongeren tot 18 jaar hebben een kwalificatieplicht.

Reden waarom jongeren in het onderwijs voortijdig verlaten zijn onder meer:

- Verkeerde keuze opleiding;
- Problemen op school;
- Persoonlijke problemen;
- De opleiding is te moeilijk;
- Financiële problemen;
- Snel geld verdienen/geld lonkt.

Het aantal vsv'ers in de gemeente Ouder-Amstel ligt over het algemeen onder het landelijke gemiddelde. Wat opvalt is dat het percentage vsv'ers de laatste jaren fluctueert: van 1,5% in 2012-2013 (zeventien vsv'ers), naar 0,9% in 2013-2014 (negen vsv'ers), tot 1,8% in 2014-2015 (negentien vsv'ers). Een reden daarvoor is dat het om een klein aantal leerlingen gaat, waardoor kleine wijzigingen in aantallen relatief grote gevolgen hebben voor het percentage vsv'ers.

	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15
Gebied	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV	% VSV
Landelijk		2,5	3,0	2,8	2,1	1,9	1,8
Aggl. Amsterdam	4,3	4,5	4,3	3,9	2,7	2,7	2,4
Aalsmeer	3,0	2,9	3,2	2,7	1,7	1,4	1,4
Amstelveen	2,9	2,5	3,1	2,6	1,4	2,1	1,5
Amsterdam	5,3	5,7	5,3	4,8	3,4	3,4	3,1
Diemen	4,3	3,5	3,9	2,6	2,4	2,9	1,6
Haarlemmermeer	3,5	3,1	3,5	2,8	1,8	1,9	1,9
Uithoorn	2,9	2,6	2,9	2,7	1,8	1,6	1,8
Ouder-Amstel	3,3	2,3	1,9	2,1	1,5	0,9	1,8

#### RMC functie

Jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie vallen onder de RMC-wet (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten). Gemeente Amstelveen voert de RMC-functie voortijdig schoolverlaten AM-regio<sup>6</sup> uit. De RMC-functie richt zich in de regio gemeenten<sup>7</sup> op de naleving van de kwalificatieplicht van jongeren op het MBO, in de leeftijdscategorie 16-23 jaar. Door middel van inzet van verschillende instrumenten, zoals een RMC-trajectbegeleider en een leerplichtambtenaar, worden jongeren begeleid naar een opleiding of de combinatie opleiding/werk, gericht op het behalen van de startkwalificatie. Daarnaast worden vanuit de RMC-functie de in- en uitschrijvingen bij de scholen gecontroleerd en geregistreerd. Het Programma vervolgaanpak voortijdig schoolverlaten 2016-2021, dat naar verwachting in 2016 wordt vastgesteld, beschrijft de voorgenomen maatregelen en voorzieningen in het voortgezet onderwijs, het MBO en de maatregelen voor kwetsbare jongeren en oud-vsv'ers.

#### Budget leerplicht/ voortijdig schoolverlaten

De bijdrage aan Amstelveen in het kader van de RMC-functie is jaarlijks € 3.700.

#### Ambitie:

<sup>6</sup> Regio Amstelland-Meerlanden bestaat uit zes gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

<sup>7</sup> Gemeente Haarlemmermeer heeft aangegeven om de aanpak van voortijdig schoolverlaten vanaf het schooljaar 2016-2017 zelfstandig uit te gaan voeren.

*De landelijke doelstelling voortijdig schoolverlaten is 1.9% van het totaal aantal leerlingen in het VO, MBO en VAVO. De gemeente Ouder-Amstel kent op dit moment (2016) een percentage van 1,8%. De ambitie is om dit percentage tot onder de 1% te laten dalen.*

Acties 2016-2020:

- In regionaal verband actief blijven inzetten op het bestrijden van voortijdig schoolverlaten;
- Preventieve verzuimspreekuren op MBO Amstelland;
- Nauwkeurige monitoring in de overgang vmbo-MBO;
- Actieve bemiddeling richting werk;
- Rapportage via het jaarverslag leerplicht.

#### **5.4.5 Ouder-kindcoach**

Op de basisscholen in de gemeente Ouder-Amstel werd tot en met 2015 schoolmaatschappelijk werk aangeboden. De verbinding met de scholen in het signaleren van kinderen die hulp nodig hebben wordt sinds de invoering van de wet Passend Onderwijs en de Jeugdwet steeds belangrijker. Per 1 januari 2016 zijn daarom de middelen voor het Schoolmaatschappelijk Werk en het Jeugdmaatschappelijk werk samengevoegd en ingezet voor de ouder-kindcoach (ok-coach) in het basisonderwijs. De inzet van de ok-coach versterkt de verbinding tussen het onderwijs en de gemeente. Het doel is zorg voor jeugdigen en hun ouders zo vroeg mogelijk en dichtbij mogelijk te kunnen inzetten zodat er snel en adequaat hulp geboden kan worden en grotere problemen voorkomen kunnen worden. Een van de focuspunten van de ok-coach is het (in)formele netwerk rondom jeugdigen zo sluitend mogelijk te maken. Voor de inzet van ok-coach is op jaarbasis een budget beschikbaar van € 65.000.

Ambitie:

*Samen met het onderwijs zorgen dat kinderen zo voorspoedig als mogelijk opgroeien en leren zoals beschreven in de Jeugdnota 2017-2021 en in het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Amstelronde.*

Acties 2016-2020:

- De pilot ouder-kindcoach evalueren;
- Onderzoeken of de ouder-kindcoach ook in kinderopvangcentra ingezet kan worden;
- In het REA-overleg afspraken maken over hoe de zorg op scholen voor voortgezet onderwijs kan worden versterkt;
- Organiseren van netwerkbijeenkomsten voor alle organisaties die met en voor de jeugd van Ouder-Amstel werken.

### **5.5 Onderwijs en Maatschappij**

Onderwijs en samenleving zijn met elkaar verbonden. Kinderen worden in hun schoolloopbaan voorbereid op deelname aan de samenleving, maar bovenal groeien zij uit tot unieke individuen die zelf keuzes kunnen maken. Ouders en de school spelen daar een centrale rol in, maar ook de gemeente kan aan dit doel bijdragen, bijvoorbeeld door samen met scholen de ouderbetrokkenheid, burgerschapsvorming en talentontwikkeling te stimuleren.

#### **5.5.1 Talentontwikkeling**

Ieder kind heeft talenten. De een kan goed lezen en schrijven, de ander kan mooi tekenen, sporten of toneelspelen. Sommige leerlingen zijn echte uitblinkers en hebben extra uitdaging nodig en andere leerlingen hebben verborgen talenten. Of het nu om uitblinkers gaat of om leerlingen met sluimerend talent: voor ieder kind is het goed om de aandacht te richten op dingen waar ze goed in zijn en ze in staat te stellen om het maximale uit zichzelf te halen. Wanneer kinderen in het basisonderwijs voldoende kennis en stimulans hebben gekregen voor hun eigen talentontwikkeling, wordt het makkelijker om talenten tot hun recht te laten komen. Daarom geeft de gemeente een impuls aan talentontwikkeling in het basisonderwijs.

De gemeente wil dat kinderen opgroeien met de vaardigheden die de samenleving van ze vraagt en wil daarom talentontwikkeling stimuleren, bijvoorbeeld op gebied van ICT en techniek. Gedacht kan worden aan een cursus programmeren, een vaardigheid die steeds belangrijker wordt in de huidige samenleving en die van de toekomst.

#### *Budget talentontwikkeling*

De kosten voor talentontwikkeling worden gedekt uit de extra middelen die in de huidige collegeperiode voor onderwijs beschikbaar zijn gesteld. De middelen kunnen op twee manieren worden besteed: er wordt een programma ingekocht, dat in overleg met de scholen is uitgezocht, óf de scholen dienen een subsidie aanvraag in, volgens het subsidiebeleid.

#### Ambitie:

*Talentontwikkeling is een vast onderwerp in het Onderwijsoverleg.*

#### Acties 2016-2020:

- In overleg met de scholen in 2017 een programma voor talentontwikkeling opzetten en uit laten voeren;
- Verantwoording afleggen over de bestede middelen aan de gemeenteraad middels jaarlijkse verslaggeving.

### **5.5.2 Ouderbetrokkenheid**

Het onderwijs is uiteraard niet de enige omgeving waar kinderen zich ontwikkelen. Opvoeden is en blijft in eerste instantie een taak van de ouders zelf. Voor een evenwichtige ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ouders zich zowel actief met de opvoeding bezighouden als zich betrokken voelen bij de schoolontwikkeling van hun kinderen. Onderwijsgevendens weten als geen ander hoe belangrijk actieve en betrokken ouders voor hun kind zijn. Het is belangrijk dat het onderwijs ouders betreft bij de school en daarmee de randvoorwaarden voor het optimaal kunnen ontwikkelen van kinderen versterken. Creëren van bewustzijn bij ouders kan de cultuur op school positief beïnvloeden. Daarnaast ziet de gemeente de ouders als een belangrijke schakel in het welbevinden en bevorderen van de schoolprestaties van een kind.

Betrokken ouders zijn ouders die betrokkenheid tonen bij de school, die communiceren met hun kind over zaken die op school gebeuren, die zorgdragen voor een rijke leeromgeving voor hun kinderen thuis en in de vrije tijd, die een goede plek bieden om huiswerk te maken. We zien ouderbetrokkenheid als een voorwaarde voor een succesvolle schoolloopbaan. De doelen van ouderbetrokkenheid zijn het verhogen van de leerprestaties van leerlingen en de versterking van de sociale omgeving van kinderen/leerlingen.

Het bevorderen van ouderbetrokkenheid is voornamelijk een taak van de scholen. De gemeente kan de scholen ondersteunen in hun streven naar het versterken van ouderbetrokkenheid indien daar behoefte voor aangegeven wordt.

De gemeente zal in samenwerking met de schooldirecties jaarlijks minimaal twee bijeenkomsten organiseren over maatschappelijke thema's, zoals gebruik van sociale media, pesten, drugsgebruik en game gedrag.

#### *Budget ouderbetrokkenheid*

De kosten voor het stimuleren van ouderbetrokkenheid door middel van themabijeenkomsten zijn begroot op € 1.500 en worden gefinancierd uit het LEA-budget.

#### Ambitie:

*De gemeente Ouder-Amstel staat een actieve rol voor de ouders bij de school en kinderopvang voor en wil de ouderbetrokkenheid bij leerresultaten van kinderen waar dat kan versterken.*

#### Acties 2016-2020:

- In samenwerking met de scholen jaarlijks minimaal twee themabijeenkomsten organiseren over de ontwikkeling en het leren van kinderen;
- Initiatieven van ouders in het kader van ouderbetrokkenheid bij de leerresultaten van kinderen faciliteren, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie;
- Activiteiten die voor de jeugd worden georganiseerd plaatsen op de activiteitenkalender op de gemeentelijke website;
- Met de schoolbesturen en kinderdagverblijven in het Onderwijsoverleg nader overleg voeren over hoe de ouderbetrokkenheid kan worden versterkt.

### **5.5.3 Burgerschapsvorming**

Sinds 2006 hebben scholen de wettelijke opdracht<sup>8</sup> tot het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. Zij mogen deze opdracht zelf invullen en worden daar door de Inspectie van het Onderwijs op beoordeeld. Beide begrippen worden uitgelegd als "de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren" en "sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties". Deze opdracht hangt samen met de hoofdopdracht van de school: toerusting tot participatie in de maatschappij.

Burgerschapsvorming is niet opgezet als vak, maar als algemene taak voor de school. Het accent bij burgerschap ligt op het gebruiken van de school als oefenplaats: het oefenen van democratische principes in de klas en op school, het bijdragen door leerlingen aan de kwaliteit van de school door ze verantwoordelijkheden en ruimte voor initiatieven te geven. Zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs kunnen bepaalde onderdelen van burgerschapsvorming wel in een vak of leergebied aan de orde komen. Bijvoorbeeld: debatteren bij Nederlands; kennismaken met diverse religies bij levensbeschouwing, het ontstaan van de democratie bij geschiedenis, de rol van de media bij maatschappijleer.

#### *Burgerschapsvorming door de gemeente*

Het is niet vanzelfsprekend dat kinderen en jongeren zich interesseren voor politiek en democratie. De politiek staat vaak ver weg van hun belevingswereld. Voor de gemeente is een rol weggelegd in het dichterbij brengen van de politiek en politici bij de jeugd en hen te laten zien dat hun mening ertoe doet en dat zij invloed kunnen uitoefenen op hun directe omgeving. Dat jongeren dit willen is gebleken uit de respons op de Jeugdmonitor van maart 2016: tachtig Ouder-Amstelse jongeren hebben aangegeven mee te willen praten over thema's die hen aangaan. De gemeente speelt daarop in door een structuur op te zetten om de betrokkenheid van de jeugd bij de politiek te vergroten. Kinderen zullen worden uitgenodigd in het gemeentehuis om te zien hoe de lokale democratie in de praktijk werkt. Daarbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten op de belevingswereld van kinderen. Ook zullen politici de scholen bezoeken en met de kinderen in gesprek gaan om op die manier de politiek dichterbij de jeugd van Ouder-Amstel te brengen.

---

<sup>8</sup> Art. 8:3 Wet op het primair onderwijs en Art. 17 Wet op het voortgezet onderwijs.





### *Budget burgerschapsvorming*

Voor burgerschapsvorming wordt een bedrag van € 1.500 gereserveerd uit het LEA-budget. Dit bedrag wordt besteed aan activiteiten in het kader van burgerschapsvorming op scholen en in het gemeentehuis, zoals begeleiding voor het organiseren van inspraak van jongeren bij thema's als het speelplekkenbeleid.

#### **Ambitie:**

*De jeugd van Ouder-Amstel maakt kennis met alle instrumenten van onze democratische rechtsstaat en leert hoe je daar als burger invloed op kunt uitoefenen.*

#### **Acties 2016-2020:**

- In samenhang met het uitvoeringsprogramma Veranderende samenleving een structuur opzetten om kinderen en jeugd te bereiken en te informeren over en betrekken bij thema's die hen aangaan;
- Jaarlijks de groepen 7 uitnodigen in het gemeentehuis, waar zij onder leiding van college- of raadsleden leren over de lokale democratie;
- Bezoek van college- en/ of raadsleden aan scholen voor bijvoorbeeld het verzorgen van een gastles.

### **5.5.4 Sport en bewegen**

De gemeente Ouder-Amstel vindt het belangrijk dat de jeugd voldoende sport en beweegt. Sport en beweging zijn voor de jeugd belangrijk voor zowel de fysieke als de mentale gesteldheid en draagt bij aan een gezonde en sociale ontwikkeling van de jeugd. Een gevarieerd sportaanbod op school draagt ook bij aan een prettige sfeer op school. Vitale leerlingen leveren bovendien betere schoolprestaties.

Uit de Jeugdmonitor van maart 2016 blijkt dat de jeugd (10 t/m 23 jaar) van Ouder-Amstel actief sport. Om een verbinding te leggen tussen onderwijs en de intensieve sportbeoefening is de combinatiefunctionaris ingezet. Op deze wijze wordt een aanbod gecreëerd dat aansluit bij de leefwereld van jongeren.

Ondanks dat een groot deel van de jeugd in Ouder-Amstel lid is van een sportvereniging, hebben veel kinderen overgewicht. Uit het GGD rapport "Zo gezond zijn de kinderen<sup>9</sup> in de regio Amstelland en Diemen!" (2011-2012) blijkt: 85% is lid van een vereniging, 12% heeft

<sup>9</sup> De doelgroep van dit onderzoek zijn kinderen in de leeftijd van 5 en 10 jaar.

overgewicht, 60% is lichamelijk actief. De combinatiefunctionarissen spelen ook bij het tegengaan van overgewicht een belangrijke rol door de jeugd in aanraking te brengen met een gevarieerd sport- en beweegaanbod zodat ze gemotiveerd blijven om ook na de basisschoolleeftijd voldoende te blijven sporten en bewegen.

Een coördinerende combinatiefunctionaris stelt samen met de scholen een jaarprogramma van sportieve en culturele activiteiten op, die zowel tijdens als na de schooltijd plaats kunnen vinden. Hiermee wordt ook voorkomen dat elke school afzonderlijk elk aanbod van sport en cultuur moet beoordelen.

De vanuit het sportbeleid ingezette aanpak vraagt om een duurzame samenwerking tussen alle partners. Een centrale taak van de coördinerende combinatiefunctionaris is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Door kinderen op school van jongs af aan te laten deelnemen aan sport en bewegingssituaties, wordt de basis gelegd voor een actief en gezond leven.



#### *Budget sport en bewegen*

De combinatiefunctionaris wordt bekostigd door het Rijk, de gemeente en lokale partners (sportverenigingen, scholen en Coherente). De bestaande gemeentelijke uitgaven van € 14.000 vanuit sport en € 20.000 vanuit onderwijs maken het mogelijk dat er in totaal € 144.000 wordt besteed aan de combinatiefunctionaris.

#### **Ambitie:**

*Voldoende en gevarieerd sport en bewegingsaanbod voor, tijdens en na schooltijd zodat kinderen een gezonde, vitale en actieve basis meekrijgen wat bijdraagt aan zowel de fysieke als de mentale ontwikkeling.*

#### **Acties 2016-2020:**

- Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;



- Aanbieden van het actuele sport- en beweegaanbod op de website [www.sportiefouder-amstel.nl](http://www.sportiefouder-amstel.nl), en hierover berichten via het Weekblad voor Ouder-Amstel, Twitter en Facebook;
- Evalueren van de combinatiefunctionaris in 2016.

### 5.5.5 Cultuur en Kunstzinnige vorming

Culturele en kunstzinnige vorming is in de eerste plaats een zaak van de scholen. Binnen de scholen geven de cultuurcoördinatoren daar invulling aan. De combinatiefunctionaris verzorgt daarnaast een aanvullend cultuur- en kunstaanbod dat de scholen overstijgt.

Ambitie:

*Stimuleren cultuureducatie en -participatie via de scholen.*



#### *Budget Cultuur en Kunstzinnige vorming*

In de gemeentebegroting is een budget opgenomen van € 14.000 voor projecten en initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. Het budget wordt onder andere ingezet om scholen financieel te ondersteunen bij het organiseren van cultuureducatieve projecten. Jaarlijks is een budget van ongeveer € 7.000 beschikbaar voor de scholen. Net als voor de sportverenigingen is ook voor het Muziekcollectief budget voor een combinatiefunctie beschikbaar. Het Muziekcollectief zet dit budget in voor de inzet van freelancers. Als scholen gebruik maken van het aanbod van het Muziekcollectief, krijgen ze 40% korting op de kosten. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de scholen het landelijke cultuureducatiebudget van € 10,90 per leerling kunnen aanwenden. De middelen die de gemeente nu inzet voor de combinatiefunctionaris ten behoeve van de activiteiten voor het Muziekcollectief worden besteed aan het 'leerorkest'.

Acties 2016-2020:

- De inzet is dat de subsidie voor het leerorkest wordt gecontinueerd;

- Bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en onder jongeren kunstbeoefening stimuleren (inzet combinatiefunctionaris).

### **5.5.6 Milieu en Verkeer**

#### *Milieueducatie*

Binnen de regio Amstelland-Meerlanden wordt op tal van onderwerpen samengewerkt, waaronder ook de uitvoering van taken in het kader van Natuur- en milieueducatie (NME). Op basis van een dienstverleningsovereenkomst op het terrein van de milieutaken is voor 2016 een budget beschikbaar van € 1.500 voor het afnemen van lessen over milieueducatie voor verschillende groepen in het basisonderwijs.

#### **Ambitie:**

*Het milieubewustzijn van kinderen vergroten door het verstrekken van subsidie daarvoor aan scholen te continueren.*

#### *Verkeerseducatie*

Jaarlijks wordt in het kader van de voorlichting aan scholen ten behoeve van de verkeerseducatie door de gemeente 'de jeugdverkeerskrant' en 'op voeten en fietsen' voor de basisscholen beschikbaar gesteld. Binnen de begroting is hiervoor een budget beschikbaar van € 2.500.

#### **Ambitie:**

*Bevorderen van veilig fietsgedrag en de veiligheid van leerlingen door het verzorgen van voorlichting over verkeerseducatie (jeugdverkeerskrant).*

#### **Acties 2016-2020:**

- Subsidiëren van milieueducatie en verkeerseducatie wordt gecontinueerd.

## 6 Financiën

In dit hoofdstuk ziet u een overzicht van de bedragen die betrekking hebben op de inhoudelijke onderwijsthema's, zoals die verdeeld zijn in de begroting van 2016. Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de gemeentelijke middelen en de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid, waaruit het onderwijskansenbeleid wordt bekostigd.

Onderwijsbeleid algemeen 2016-2020 Gemeentelijke educatiemiddelen					
bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Lokale Educatieve Agenda (LEA)</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<b>Onderwijsthema's</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>
<b>Reserve collegeprogramma 2014-2018</b>		<b>20</b>	<b>20</b>		
Totaal budget gemeentelijke educatiemiddelen	<b>125.7</b>	<b>145.7</b>	<b>145.7</b>	<b>125.7</b>	<b>125.7</b>
<b>Budget Lokale Educatieve Agenda (LEA)</b>					
1. Combinatiefunctionaris	20	20	20	20	20
2. Thema's LEA (uit LEA budget)	10	10	10	10	10
3. Thema's LEA (uit reserve collegeprogramma)		20	20		
Totaal LEA	<b>30</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<b>Onderwijsthema's</b>					
1. Ouder-kindcoach (OKC) (Jeugd)	65	65	65	65	65
2. Culturele Activiteiten (Cultuur)	7	7	7	7	7
3. Natuur- en Milieueducatie (Milieu)	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
4. Gezonde School (Wmo)	8	8	pm	pm	pm
5. Voorlichting verkeerseducatie (Verkeer)	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
6. Internationale Schakelklas (ISK) (Educatie)	8	8	8	8	8
7. Leerplicht (RMC-functie) (Educatie)	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
Totaal onderwijsthema's	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>	<b>95.7</b>
<b>Totale bestedingen uit gemeentelijke educatiemiddelen</b>	<b>125.7</b>	<b>145.7</b>	<b>145.7</b>	<b>125.7</b>	<b>125.7</b>

*Budget onderwijskansenbeleid (formeel Onderwijsachterstandenbeleid)*

In het najaar van 2016 wordt een nieuw uitvoeringsplan onderwijskansenbeleid 2016-2017 vastgesteld. In dat plan zal worden bepaald hoe de GOAB-uitkering zal worden besteed. Onderwerpen die onderdeel zullen uitmaken van het plan zijn de vve-coördinatie, taalactivering en scholingsondersteuning van kinderopvangcentra.

Voor wat betreft de hoogte van de uitkering Onderwijsachterstandenbeleid is het streven van het Rijk om vanaf 2018 over te gaan op een nieuwe verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel door te kijken naar het aantal peuters per gemeente dat binnen de doelgroep van deze decentralisatie-uitkering valt. Tot die tijd worden de bedragen voor 2018 en verder voorlopig verdeeld overeenkomstig de huidige verdeelsleutel.

Onderwijskansenbeleid 2016-2020 Specifieke uitkeringen Rijk					
bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Specifieke uitkering OAB</b>	<b>92</b>	<b>92</b>	<b>pm</b>	<b>pm</b>	<b>pm</b>
<b>Voorschoolse voorziening peuters</b>	<b>7</b>	<b>14</b>	<b>22</b>	<b>29</b>	<b>36</b>
<b>Taalniveau pedagogisch medewerkers*</b>	<b>-</b>	<b>pm</b>	<b>pm</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Overschot OAB 2011-2015: 115</b>	<b>19</b>	<b>96</b>			
Totaal budget onderwijskansenbeleid	<b>118</b>	<b>202</b>	<b>pm</b>	<b>pm</b>	<b>pm</b>

\*in 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 4,7 miljoen beschikbaar om het taalniveau van de pedagogisch medewerkers in kleinere gemeenten te verhogen. Het is nog niet duidelijk welk bedrag Ouder-Amstel ontvangt.

## **7 Ambities**

### **3.4 Lokale Educatieve Agenda**

De samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en overige partners verder versterken om het onderwijsbeleid verder vorm te geven.

#### **5.1 Fysieke leeromgeving van het kind**

1. Goede, veilige en gezonde schoolgebouwen;
2. Helderheid over mogelijkheden voor nieuwbouw voor basisschool Het Kofschip eventueel samen met de Amstelschool;
3. Realiseren van onderwijsvoorzieningen in De Nieuwe Kern voor basisonderwijs en eventueel voor voortgezet onderwijs.

#### **5.2 Kindcentra**

Vorming van kindcentra in de gemeente Ouder-Amstel; school en kinderopvang op één locatie, onder één leiding, met één pedagogisch beleid.

#### **5.3 Onderwijskansenbeleid**

1. Het realiseren van een dekkend aanbod van voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar;
2. 100% van de door de GGD geïndiceerde doelgroepkinderen wordt geplaatst op een voorschoolse instelling;
3. Alle doelgroep peuters die een voorschoolse voorziening hebben bezocht, stromen goed toegerust het basisonderwijs in voor wat betreft ontluikende taalontwikkeling, ontluikende rekenontwikkeling en gedrag;
4. 95% van de doelgroep kleuters stroomt zonder verlengd kleuteren door naar groep 3;
5. Op basis van de kwaliteitsdialoog tussen onderwijs en kinderopvang de beste manier vinden om kinderen te laten doorstromen naar groep 3 in het basisonderwijs (stimuleren van de doorgaande leerlijn);
6. Vorm en inhoud geven aan de coördinerende taak bij de voor- en vroegschoolse educatie;
7. Samen met de schoolbesturen de taalachterstand aantoonbaar verminderen door het bevorderen en stimuleren van taalontwikkeling bij risicoleerlingen in het basisonderwijs;
8. Verhogen van ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van doelgroepkinderen.
9. In het kader van integratie van leerplichtige kinderen, die de Nederlandse taal nog niet beheersen, wordt de Internationale Schakelklas de komende periode gecontinueerd;
10. Voor alle peuters waarvan ouders geen kinderopvangtoeslagrecht hebben, wordt het financieel haalbaar om van een voorschoolse voorziening gebruik te maken.

#### **5.4 Onderwijs en Zorg**

1. Er is een sluitend systeem voor de noodzakelijke aansluiting tussen de zorg in en om de school;
2. Kinderen leren en groeien zo voorspoedig als mogelijk op;
3. Stimuleren van gezondheidsbevordering op scholen ten behoeve van gezonde leerlingen in een gezonde omgeving;
4. Blijvend beperken van het schoolverzuim in het basis- en voortgezet onderwijs en handhaven bij ongeoorloofd verzuim;
5. Maximaal 1% voortijdig schoolverlaters.

#### **5.5 Onderwijs en Maatschappij**

1. Talentontwikkeling is een vast onderwerp in het Onderwijsoverleg;
2. Ouders vervullen een actieve rol bij de school;
3. De jeugd van Ouder-Amstel maakt kennis met alle instrumenten van onze democratische rechtsstaat en leert hoe je daar als burger invloed op kunt uitoefenen;
4. Er is voldoende en gevarieerd sport en bewegingsaanbod tijdens en na schooltijd;
5. Scholen participeren actief in cultuur- en milieueducatie;
6. Continueren van het verzorgen van voorlichting over verkeerseducatie.



## 8 Bijlage: verslagen onderwijsbijeenkomsten

### Verslag Onderwijsbijeenkomst Ouderkerk aan de Amstel, 23 mei 2016

#### 1.1 Inleiding

Alle ouders in Ouder-Amstel zijn door de gemeente uitgenodigd om mee te praten over het onderwijsbeleid. In twee bijeenkomsten, in Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht, is gesproken over de wensen en behoeften van ouders op het gebied van onderwijs en jeugdzorg en in het bijzonder over het nut en de noodzaak van de ontwikkeling van Kindcentra.

De input van de ouders wordt verwerkt in het Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020. In dat document staan de ambities van de gemeente op het gebied van onderwijs. Het beleidsplan wordt Op 6 oktober 2016 door de gemeenteraad beoordeeld.

#### 1.2 Kindcentra

Een landelijke ontwikkeling is de opkomst van kindcentra. Ook in Ouder-Amstel speelt de vraag of kinderen gebaat zijn bij het realiseren van kindcentra. Omdat de gemeente benieuwd is naar de mening van ouders over dit thema, is Monique Kuik uitgenodigd. Monique is zelf ouder van drie kinderen, woont in Duivendrecht en werkt professioneel aan de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC).

Hoewel er geen eenduidige definitie van kindcentra bestaat, wordt het integraal kindcentrum over het algemeen omschreven als een pedagogisch-educatieve voorziening voor kinderen van tenminste de leeftijdsgroep 0-12 jaar, waar leren, spelen en ontdekken met elkaar zijn geïntegreerd. Het voornaamste doel van de transformatie van scholen en kinderdagverblijven tot kindcentra is het doorbreken van institutionele barrières en het integreren van werksoorten uit het onderwijs en de kinderdagopvang. In een kindcentrum wordt gewerkt met één pedagogische visie en één beleid.

Deze kenmerken van een IKC moeten ertoe leiden dat de overgang van kinderdagopvang naar basisschool minder groot is en dat de versnippering van het aanbod (VVE, BSO, TSO, etc.) wordt tegengegaan, zodat er meer aandacht is voor de ontwikkeling van het kind.

#### Reacties van ouders op kindcentra

##### *Op welke vraag is het IKC een antwoord?*

Ten eerste is de leerbaarheid van het kind onder de leeftijd van 4 jaar erg groot. De econoom James Heckman stelt dat iedere dollar die je investeert in een kind onder de 2 jaar oud, zes dollar oplevert. Ten tweede: door te ontschotten en daarmee een doorgaande leerlijn te realiseren, wordt het mogelijk om het kind optimaal te laten ontplooiën. Je hebt in een IKC daarnaast meer ogen en oren in de klas. Pedagogisch medewerkers kunnen bijvoorbeeld leraren ondersteunen bij gedragsproblematiek.

De doorlopende leerlijn is belangrijk. Pas vanaf het moment dat kinderen naar de basisschool gaan, ontstaan problemen en vaak schort het dan aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind. Het is vaak voor die tijd al duidelijk zichtbaar hoe de ontwikkeling van een kind verloopt. In een IKC is het mogelijk om vroegtijdig te signaleren en preventief te werken.

*In de basisschool leeftijd gaat het om ontdekken. Wordt dat ook geïntegreerd in het IKC? Je wilt dat je kind opties heeft.*

Het is afhankelijk van de keuzes die je maakt als IKC. Het is mogelijk om het onderwijs thematisch in te richten, waarbij spelenderwijs wordt voortgezet wat wordt geleerd op cognitief niveau. Je kunt alle kanten op.

#### 1.3 Burgerschap

De ontwikkeling van burgerschap bij kinderen is onderdeel van het inspectiekader en daarom in eerste instantie een verantwoordelijkheid van scholen, maar de gemeente ziet voor zichzelf ook een rol. Zij vindt democratische vorming belangrijk en draagt er graag aan bij dat jongeren leren hoe je ervoor zorgt dat er naar je wordt geluisterd. De vraag aan de ouders is of zij dat ook zo zien en wat zij dan van de gemeente verwachten. Daarbij wordt de volgende definitie van burgerschap gehanteerd:

*"Burgerschap gaat over de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de samenleving en daar een actieve bijdrage aan te leveren".*

#### Reacties van ouders op Burgerschapsvorming

In de latere fase, als kinderen wat ouder zijn, kan de gemeente een rol spelen. Het aanbod moet wel worden aangepast op de leeftijd van de kinderen. Je kunt als gemeente de kinderen uitnodigen en mee laten kijken, maar kinderen vinden het vooral leuk om dingen te doen. In Aalsmeer is een kinderburgemeester in het leven geroepen. Alle kinderen tot 13 jaar mogen hun stem uitbrengen. De kinderburgemeester maakt het gemeentehuis en wat daar gebeurt meer tastbaar. Een ander idee is een kinderdebat over bijvoorbeeld het thema milieu. Maar echt mooi zou het zijn om kinderen een rol te geven bij het uitwerken van een plan voor het speelplekkenbeleid. Op die manier wordt er bij kinderen verankerd dat je invloed kunt uitoefenen en dat er rekening met je wordt gehouden als je je stem laat horen.

#### 1.4 Informatie over opvoedthema's

De gemeente wil graag weten of er behoefte is aan informatie over opvoedthema's en hoe ouders dat graag aangeboden willen krijgen.

#### Reacties van ouders op opvoedthema's

Hoewel men over het algemeen vindt dat de gemeente de jeugdzorg aan de professionals moet overlaten, is er behoefte aan informatie over verschillende thema's zoals het gebruik van sociale media en cyberpesten, alcoholgebruik en zelfvertrouwen. Hoewel scholen in meer of mindere mate aandacht besteden aan deze thema's, behoort het niet tot de (kern)taak van de school. Duidelijkheid over de rol van de gemeente wordt ook genoemd als iets waar behoefte aan is. De rol van de gemeente zou volgens ouders faciliterend en coördinerend moeten zijn. Zij willen graag dat de gemeente hen op effectieve manier naar de juiste kanalen leidt. Een e-nieuwsbrief Jeugd en Onderwijs zou bijdragen aan de duidelijkheid en de overzichtelijkheid van de ontwikkelingen en de activiteiten op gemeentelijk niveau. Eén telefoonnummer voor als je ergens naar op zoek bent is ook een idee.

Ouders weten elkaar nog onvoldoende te vinden. Er is behoefte aan meer contact met ouders, om dagelijkse thema's rond het opvoeden van kinderen te bespreken. De rol van de gemeente zou kunnen zijn om een ontmoetingsplek te organiseren, zoals het Mama Café. Wat daarbij belangrijk is, is dat het initiatief vanuit de burgers zelf komt. Wanneer het initiatief vanuit de gemeente komt, vermindert dat de belangstelling.

#### 1.5 ontwikkeling van kinderen

De gemeente wil graag weten wat zij kan doen om de betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen. De huidige ondersteuning van de gemeente bestaat onder andere uit programma's in de bibliotheek, de inzet van combinatiefunctionarissen en het project De Gezonde School.

#### Reacties van ouders op ontwikkeling van kinderen

De ouders zijn tevreden over het huidige aanbod. Het is een goede zaak dat kinderen toegang krijgen tot sport en cultuur waar zij normaal gesproken geen toegang toe zouden hebben. Het leerorkest, waarin kinderen een instrument kunnen leren spelen, is daarom een goed initiatief. Ouders zien de meerwaarde voor sport en cultuur in brede zin voor alle kinderen. Een voorbeeld is het organiseren van sportevenementen waarbij sporthelden worden uitgenodigd.

De gemeente zou ook andere manieren van leren kunnen stimuleren, zodat er meer keuzevariatie in het onderwijs ontstaat.

Het thema multiculturele samenleving zou ook aandacht kunnen krijgen. Kinderen komen nu weinig in aanraking met andere culturen. Ook zouden de scholen elkaar meer moeten opzoeken. Nu is er vaak nog een bepaalde mate van competitie tussen scholen.

Als de gemeente iets organiseert is het vertrekpunt belangrijk. Is er een bepaalde agenda of staat de gemeente er open in en kan er echt nog invloed worden uitgeoefend?

## Verslag Onderwijsbijeenkomst Duivendrecht, 1 juni 2016

### 1.1 Inleiding

Alle ouders in Ouder-Amstel zijn door de gemeente uitgenodigd om mee te praten over het onderwijsbeleid. In twee bijeenkomsten, in Ouderkerk aan de Amstel en Duivendrecht, is gesproken over de wensen en behoeften van ouders op het gebied van onderwijs en jeugdzorg en in het bijzonder over het nut en de noodzaak van de ontwikkeling van Kindcentra.

De input van de ouders wordt verwerkt in het Beleids- en activiteitenplan onderwijs Ouder-Amstel 2016-2020. In dat document staan de ambities van de gemeente op het gebied van onderwijs. Het beleidsplan wordt Op 6 oktober 2016 door de gemeenteraad beoordeeld.

### 1.2 Kindcentra

Een landelijke ontwikkeling is de opkomst van kindcentra. Ook in Ouder-Amstel speelt de vraag of kinderen gebaat zijn bij het realiseren van kindcentra. Omdat de gemeente benieuwd is naar de mening van ouders over dit thema, is Monique Kuik uitgenodigd. Monique is zelf ouder van drie kinderen, woont in Duivendrecht en werkt professioneel aan de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC).

Hoewel er geen eenduidige definitie van kindcentra bestaat, wordt het integraal kindcentrum over het algemeen omschreven als een pedagogisch-educatieve voorziening voor kinderen van tenminste de leeftijdsgroep 0-12 jaar, waar leren, spelen en ontdekken met elkaar zijn geïntegreerd. Het voornaamste doel van de transformatie van scholen en kinderdagverblijven tot kindcentra is het doorbreken van institutionele barrières en het integreren van werksoorten uit het onderwijs en de kinderdagopvang. In een kindcentrum wordt gewerkt met één pedagogische visie en één beleid.

Deze kenmerken van een IKC moeten ertoe leiden dat de overgang van kinderdagopvang naar basisschool minder groot is en dat de versnippering van het aanbod (VVE, BSO, TSO, etc.) wordt tegengegaan, zodat er meer aandacht is voor de ontwikkeling van het kind.

#### Reacties van ouders op kindcentra

→ *Welke plek heeft sport, spel en hobby in het IKC?*

In het IKC ligt de focus op brede ontwikkeling. Daar passen allerlei vaardigheden, sport, kunst en cultuur in. De verbinding naar naschoolse activiteiten is in het IKC daarom sterker dan in de traditionele school. In het IKC heeft de leraar een belangrijke rol in het aanbod voor ieder individueel kind. Dit draagt bij aan de (talent)ontwikkeling van kinderen.

→ *Wat kunnen wij hier praktisch mee? Ik zie toegevoegde waarde van alle losse onderdelen, maar wat is de meerwaarde van het samenvoegen; onder één dak, met één pedagogische visie, etc. Er staan net twee nieuwe scholen, waar geen plek is voor een IKC.*

Er is geen vaste definitie en het is geen harde eis dat een IKC is gehuisvest onder één dak, maar beleidsmatig kunnen kinderdagverblijven en scholen samenwerken. Dat kan vanuit verschillende locaties.

*Moet een kind niet gewoon kind zijn en spelen in plaats van op jonge leeftijd ontwikkelen?*

Landelijk gezien wordt de leeftijd voor ontwikkeling lager. De gemeente ontvangt van het Rijk financiering voor het de ontwikkeling van kinderen van 2-4 jaar. Spelonderwijs beginnen met leren gebeurt nu met vve-programma's. Het verlagen van de leeftijd voor ontwikkeling past in de theorie van James Heckman, die heeft aangetoond dat iedere dollar die je investeert in het kind voordat hij 2 jaar oud is, zes dollar oplevert.

*Het is belangrijk dat alles beter op elkaar aansluit en dat de nadruk niet alleen maar ligt op kinderen met een achterstand.*

Dat is het ook het idee van een IKC. School en buitenschoolse activiteiten (sport, kunst, cultuur, natuur) worden in het IKC geïntegreerd. Een IKC biedt de mogelijkheid om te spelen met tijd. Tijd voor cognitie kun je afwisselen met projecten. Een historische wandeling die je terug laat komen in geschiedenisles. Het aanbod in een IKC is gericht op de optimale en brede ontwikkeling van ieder kind.

### **1.3 Burgerschap**

De ontwikkeling van burgerschap bij kinderen is onderdeel van het inspectiekader en daarom in eerste instantie een verantwoordelijkheid van scholen, maar de gemeente ziet voor zichzelf ook een rol. Zij vindt democratische vorming belangrijk en draagt er graag aan bij dat jongeren leren hoe je ervoor zorgt dat er naar je wordt geluisterd. De vraag aan de ouders is of zij dat ook zo zien en wat zij dan van de gemeente verwachten. Daarbij wordt de volgende definitie van burgerschap gehanteerd:

*"Burgerschap gaat over de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de samenleving en daar een actieve bijdrage aan te leveren".*

#### Reacties van ouders op Burgerschapsvorming

Door de meeste ouders wordt burgerschapsvorming als iets belangrijks gezien. Het is alleen niet altijd duidelijk wat de rol van gemeente en wat de rol van de school is. Ouders vinden dat de gemeente faciliterend moet zijn voor de scholen.

Een thema is het opvoeden van kinderen in hun verantwoordelijkheid voor de omgeving. Zo kunnen kinderen de speeltuin of de buurt schoonhouden. Ook zou de gemeente kunnen zorgen dat kinderen met mensen in aanraking komen die zorg nodig hebben (ouderen/ gehandicapten).

### **1.4 Informatie over opvoedthema's**

De gemeente wil graag weten of er behoefte is aan informatie over opvoedthema's en hoe ouders dat graag aangeboden willen krijgen.

#### Reacties van ouders op opvoedthema's

Ouders zijn geïnteresseerd in thema's zoals sociale media en drugsgebruik; wat zijn de recente ontwikkelingen, wat zijn de gevaren? De school zou hier de *lead* moeten hebben.

Ouderbetrokkenheid en opvoedthema's kunnen gecombineerd vanuit de school worden georganiseerd. Als er een themabijeenkomst wordt georganiseerd, dan is het belangrijk dat dit aansluit op de praktijk. Daarom is het van belang om leraren vanaf het eerste moment te betrekken, zodat de thema's terugkomen in de klas.

Ook de verkeersveiligheid is een thema. Er zijn volgens sommige ouders onvoldoende zebapaden en fietspaden en tijdens de drukke momenten ontstaan er verkeerssituaties die door ouders als onveilig worden ervaren.

Wat ouders ook zouden willen is contact met andere ouders met kinderen in de leeftijd 0-4. Op de basisschool komen ouders makkelijker met elkaar in contact dan via de kinderopvang. Het consultatiebureau van Duivendrecht is er niet meer. Dit is een groot gemis, want daar vond veel ontmoeting plaats.

Ook belangrijk is dat het taboe rond opvoedingsondersteuning wordt doorbroken; iederéén heeft vragen over opvoeding. Laagdrempelige initiatieven zoals de Speelochtend in Diemen, waar een pedagoog aanwezig is om vragen aan te stellen, zou in Ouder-Amstel een waardevolle toevoeging op het aanbod zijn.

Rol van de gemeente is signaleren, meedenken, faciliteren. Bijvoorbeeld financiering van sportstimulering. Maar ook een geclusterd overzicht bieden van wat er is, een wegwijzer. Ook zou de gemeente een rol kunnen spelen in het op elkaar afstemmen van het aanbod rond jeugd en onderwijs. Het zou fijn zijn om als nieuwe bewoners de nodige informatie toegestuurd te krijgen. Het voordeel van informatie vanuit de gemeente is dat het professioneel en onafhankelijk is. Op die manier krijgen alle ouders, ongeacht naar welke school hun kinderen gaan, dezelfde informatie.

Ook zouden ouders willen dat er meer aandacht is voor de multiculturele samenleving door bijvoorbeeld eens een sprookje uit een andere cultuur te behandelen of door samen eens couscous te maken of een suikerfeest te organiseren. Ook vindt men het belangrijk dat er wordt aangesloten op de praktijk en actuele thema's zoals sinterklaas en vluchtelingen.

### **1.5 Ontwikkeling van kinderen**

De gemeente wil graag weten wat zij kan doen om de betrokkenheid bij de ontwikkeling en het leren van kinderen te ondersteunen. De huidige ondersteuning van de gemeente bestaat onder andere uit programma's in de bibliotheek, de inzet van combinatiefunctionarissen en het project Gezonde School.

### Reacties van ouders op thema ontwikkeling van kinderen

Het huidige aanbod wordt goed beoordeeld. Vooral het leerorkest en het voorleesuur in de bibliotheek vindt men belangrijk. Voordat er nieuwe initiatieven als een IKC worden ontplooid, moet volgens de ouders de basiskwaliteit van het onderwijs op orde zijn. Een onderwijsassistent voor de klas is onwenselijk. De meeste ouders vinden de IKC- ontwikkeling nu ondergeschikt aan de kwaliteitsslag die de scholen moeten maken. De gemeente moet die kwaliteitsslag stimuleren. Communicatie met ouders kan en moet beter. Ouders hebben behoefte aan meer ruimte voor "extra" initiatieven. Ouders willen naast informatie over de leerprestatie van hun kind ook meer horen over de sociaal-emotionele ontwikkeling, bijvoorbeeld het zelfvertrouwen van hun kind. Ouders hebben behoefte aan laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ouders met kinderen. Daarbij kun je denken aan combineren van functies bijvoorbeeld een kringloopwinkel waar je ook koffie kunt drinken en elkaar kunt ontmoeten. Het dorpsplein zou volgens ouders veel meer een rol kunnen spelen bij het ontmoeten van elkaar. De ouders willen graag een natuurlijke speelplek. Er is behoefte aan een helder overzicht (op bijvoorbeeld de website van de gemeente) van waar en wanneer activiteiten plaatsvinden.

Ouders zien mogelijkheden activiteiten uit te breiden bijvoorbeeld met hulp van Coherente. Maar ook bijles integreren in BSO of organiseren van 'computerworkshops' in de bibliotheek zijn genoemd.

### **1.6 Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien**

- 1** Ouders willen graag informatie over voorzieningen (Zorgadviespunt (ZAP), ouder-kindcoach (OKC), etc.).
- 2** Overzicht van het aanbod van alle activiteiten en op elkaar afstemmen van die activiteiten.
- 3** Net als bij andere thema's is 'ontmoeting en contact' belangrijk voor ouders.